

Bircul permanent al Senatului

Bp. 185 / 31.07.2025

PRIM MINISTRU

Bircul permanent al Senatului

233 / 2.09.2025

Domnule președinte,

În conformitate cu prevederile art. 111 alin. (1) din Constituție și în temeiul art. 25 lit. b) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 57/2019 privind Codul Administrativ, Guvernul României formulează următorul:

PUNCT DE VEDERE

referitor la *propunerea legislativă pentru modificarea art.4 alin.(2) din Legea 370/2004 pentru alegerea Președintelui României*, inițiată de domnul deputat SOS Mihai Adrian Țiu împreună cu un grup de parlamentari SOS, POT, neafiliați (**Bp.185/2025**).

I. Principalele reglementări

Inițiativa legislativă are ca obiect de reglementare modificarea alin.(2) al art. 4 din *Legea nr. 370/2004 pentru alegerea Președintelui României, republicată, cu modificările și completările ulterioare*, potrivit *Expunerii de motive*, vizându-se „*reducerea numărului de susținători prin listele de semnături de la 200.000 cât este în prezent la 50.000, număr care este în armonie cu populația țării și în acord cu realitățile normative existente în alte state*”.

II. Observații

1. Constatăm că soluția normativă preconizată se corelează cu recomandările cuprinse în *Liniile directoare din Codul bunelor practici în materie electorală* - adoptate de Comisia Europeană pentru Democrație prin Drept în cadrul celei de-a 52-a Sesiuni plenare (Veneția, 18 - 19 octombrie 2002), în sensul impunerii obligației colectării semnăturilor,

care, la art. 1.3 - Prezentarea candidaturilor, pct. i și ii, prevăd că „i. Prezentarea candidaților individuali sau a listelor de candidați pot fi condiționate de obținerea unui anumit număr de semnături; ii. Legea nu trebuie să impună colectarea semnăturilor a mai mult de un 1% din alegătorii circumscripției respective”.

Această recomandare este dezvoltată în Raportul explicativ, pct. 8, după cum urmează: „Obligația de a colecta un anumit număr de semnături pentru prezentarea unei candidaturi nu este, în principiu, incompatibilă cu principiul sufragiului universal. În practică, toate partidele politice, cu excepția unor formațiuni politice fantome, par a nu se confrunta cu nicio dificultate în colectarea numărului necesar de semnături, atunci când normele care reglementează colectarea semnăturilor nu sunt utilizate pentru a împiedica unii candidați de a se prezenta. Pentru a evita orice manipulări de acest gen, legea trebuie să stabilească un număr maxim de semnături care nu trebuie să depășească pragul de 1% din alegători”.

Cu toate acestea, după cum am precizat anterior, instanța de contencios constituțional a statuat în jurisprudența¹ sa următoarele „stabilirea condiției legale privind depunerea listei cu cel puțin 100.000 de semnături ale susținătorilor cu drept de vot nu are efectul golirii de conținut a dreptului de a fi ales. Trăsătura esențială a oricărui mandat dobândit în urma exprimării prin sufragiu a voinței politice a electoratului o constituie reprezentativitatea sa. Indiferent că este vorba de alegeri locale, parlamentare, prezidențiale sau europarlamentare, sistemul electoral național prevede, în esență, aceeași condiție: depunerea unei liste cu semnături de adeziune. Acest criteriu de preselectare a candidaților este unul obiectiv și rezonabil, aplicabil în condiții de egalitate de tratament fiecăreia dintre cele două categorii de participanți la alegeri: candidații independenți, pe de o parte, și cei propuși pe lista unui partid politic, pe de altă parte. Instituirea condiției legale privind depunerea listei cu semnături reprezintă o modalitate prin care candidatul la o funcție sau demnitate publică își dovedește potențialul de reprezentativitate și arată, în același timp, preocuparea legiuitorului de a preveni exercitarea abuzivă a dreptului de a fi ales, pe de o parte, dar și de a asigura accesul efectiv la exercițiul acestui drept persoanelor eligibile comunitar care într-adevăr beneficiază de credibilitatea și

¹ A se vedea spre exemplu, Decizia nr. 418/2020, Decizia nr. 782/2009

susținerea electoratului, astfel încât să existe șanse reale de reprezentare a acestuia în forul legislativ european, pe de altă parte”.

În același sens sunt și dispozițiile art. 3 din *Primul Protocol adițional la Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale*, invocate, prin raportare la prevederile art. 20 din *Constituție*.

Astfel, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a reținut că „*dreptul la alegeri libere nu este absolut, iar statele au o marjă largă de apreciere în alegerea sistemului electoral și a condițiilor de aplicare a acestuia, fără însă a limita drepturile în discuție atât de mult încât să afecteze esența acestora și să le golească de conținut*” [a se vedea, de exemplu, *Hotărârile* din 2 martie 1987 și 22 mai 2012, pronunțate în cauzele *Mathieu-Mohin și Clerfayt împotriva Belgiei*, paragraful 52, și, respectiv, *Scoppola (nr. 3) împotriva Italiei*, paragrafele 83 și 84].

În cadrul *Deciziei 536/2019*², Curtea a reținut următoarele: „*Condiționarea înregistrării candidaturilor la funcțiile electiv de prezentarea unei liste de susținători apare, din această perspectivă, ca fiind o măsură adecvată și necesară pentru dovedirea unui anumit grad de reprezentativitate în rândul electoratului, deopotrivă pentru toți competitorii electorali, și pentru descurajarea eventualelor candidaturi abuzive*”.

Totodată, „*Cu privire la problema proporționalității măsurilor utilizate de legiuitor în privința limitării dreptului de alegeri libere/dreptului de a fi ales, în jurisprudența europeană s-a reținut că un sistem ce fixează un prag relativ ridicat, de exemplu, referitor la numărul de semnături necesare pentru prezentarea unei candidaturi sau care impune condiția ca o listă electorală să obțină un număr de voturi pe ansamblul teritoriului național pentru a putea avea reprezentare în Parlament, nu a fost considerat că depășește marja de apreciere recunoscută statelor în materie (Decizia Comisiei Europene a Drepturilor Omului din 15 aprilie 1996, pronunțată în Cauza Magnago și Sădtiroler Volkspartei împotriva Italiei). O astfel de soluție legislativă impune o condiție necesară, rezonabilă și legitimă pentru exercitarea dreptului de a fi ales, ce nu constituie o piedică în prezentarea candidaturilor electorale (a se vedea Decizia Curții Constituționale nr. 286 din 11 mai 2016, paragraful 102, precitată), aspect valabil și în cauza de față*”.

² referitoare la excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 10, art. 16 alin. (1) și (4), art. 18 și ale art. 66 alin. (1) din Legea nr. 33/2007 privind organizarea și desfășurarea alegerilor pentru Parlamentul European;

Astfel, semnalăm că este necesar să se evite instituirea unor dispoziții care să aibă ca finalitate conferirea listelor de susținători un caracter pur formal, întrucât, astfel de măsuri ar avea ca efect înscrierea în competiția electorală a unor candidați cu o reprezentativitate nesemnificativă.

2. Menționăm că se impun a fi respectate exigențele prevăzute de art. 59 alin. (2) din *Legea nr. 24/2000*³, potrivit căreia „*Pentru exprimarea normativă a intenției de modificare a unui act normativ se nominalizează expres textul vizat, cu toate elementele de identificare necesare, iar dispoziția propriu-zisă se formulează utilizându-se sintagma „se modifică și va avea următorul cuprins:”, urmată de redarea noului text.*”, urmând a fi revizuit conținutul articolului unic în mod corespunzător.

Totodată, atașăm prezentului punct de vedere opinia Autorității Electorale Permanente transmisă prin adresa nr. 12985/13.06.2025.

III. Punctul de vedere al Guvernului

Având în vedere obiectul de reglementare, **Parlamentul va decide cu privire la oportunitatea adoptării acestei inițiative legislative.**

Cu stîmă
ROMÂNIA
Ilie-Gavril BOLOJAN
MINISTRUL ROMÂNIEI
PRIM-MINISTRU

Domnului senator Mircea ABRUDEAN
Președintele Senatului

³ privind normele de tehnică legislativă pentru elaborarea actelor normative, republicată, cu modificările și completările ulterioare.